

Mi-amintesc că m-am trezit cândva după-amiază devreme. Am deschis ochii și am văzut deasupra mea cerul. Era albastru, ușor înnorat, era cald și mi-am dat seama imediat că era prea cald pentru luna aprilie. Ba puteai spune chiar că era caniculă. Era destul de liniște, deasupra mea nu se zăreau avioane inamice, nu se auzeau împușcături, nici bombardamente în apropiere și nici sirenele antiaerienelor. Am realizat imediat că nu era nici Cancelaria Reichului și nici Bunkerul Führerului. Mi-am întors capul și am observat că zăceam întins pe un maidan înconjurat de zidurile unor case, construite din țiglă, mângălite în parte de niște îngâlați, așa că m-am enervat instantaneu și am decis spontan să-l chem la mine pe amiralul Dönitz. Inițial m-am gândit, așa ca prin vis, oare nu zace și Dönitz pe undeva pe aici, dar apoi a învins disciplina, logica, mi-am dat seama imediat de nefirescul situației. Nu obișnuiesc, de regulă, să dorm sub cerul liber.

Mai întâi m-am gândit: ce făcusem cu o seară înainte? Nu trebuia să-mi fac griji cu privire la consumul nemăsurat de alcool, că eu doar nu beau. Îmi amintesc că ședeam cu Eva pe o canapea, pe o plapumă. Mi-am amintit și că eu sau, mă rog, noi ședeam destul de lipsiți de griji, după știința mea decisesem să las o vreme deoparte afacerile statului, nu mai aveam planuri pentru seara aceea, să ieșim la cină sau la film ori altele asemenea nici nu intra în discuție, oferta de distracție din capitala Reichului era, la momentul respectiv, nu doar din pricina ordinului meu, îmbucurător de redusă. Nu puteam spune cu certitudine dacă Stalin va ajunge în zilele următoare în oraș, dar în acel moment al războiului acest lucru nu putea fi exclus.

Dar ceea ce puteam afirma cu certitudine era că și aici ar fi căutat la fel de zadarnic ca la Stalingrad un cinematograf. Cred că apoi eu și Eva am mai povestit un pic, iar eu îi arătasem Evei pistolul meu, însă alte detalii nu îmi mai aminteam. Asta și pentru că mă durea capul. Cert: amintirea seriei precedente nu mă ajuta prea mult.

M-am decis, așadar, să iau măsuri și să cercetez mai îndeaproape situația în care mă aflam. În viața mea am învățat să observ și să studiez lucrurile în cele mai mici detalii, detalii pe care unii le-ar considera neimportante și le-ar ignora. Eu, în schimb, datorită disciplinei mele de fier, exersate în ani, pot spune cu conștiința împăcată că în situații de criză îmi păstrez sângele rece, simțurile mi se ascut, devin mai calculat ca de obicei. Lucrez cu precizie, calm, ca o mașinărie. Adun metodic informațiile: zac întins pe jos. Mă uit în jur. Lângă mine se află gunoi, cresc bălării, tot felul de tulpini, ici-colo câte o tufă, o margaretă sau o păpădie.

Aud voci, nu prea îndepărtate, niște strigăte, niște bufnituri, mă uit în direcția din care vin zgomotele, vin de la niște băieți care joacă fotbal. Nu mai sunt niște țânci, dar încă prea tineri pentru *Volkssturm*¹, sunt probabil membri ai *Hitlerjugend*, care evident în momentul acesta nu sunt de jurnă, inamicul pare să fi luat o pauză. O pasăre se mișcă în crengile copacului, ciripește, cântă. Pentru unii, asta ar fi doar un semn de bună-dispoziție, dar în această situație incertă, dependent de orice fel de informație oricât de minoră, un adevărat cunoscător al naturii și al luptei zilnice de supraviețuire poate deduce că nu există animale de pradă în jur. Chiar lângă capul meu este o baltă care pare în descreștere, probabil plouase cu ceva vreme în urmă, dar nu mai plouase de atunci. La marginea ei se află cascheta mea. Așa lucrează mintea mea ageră, așa lucrea și în acest moment deosebit de enervant.

M-am ridicat în șezut. Am reușit să fac asta fără probleme, mi-am mișcat mâinile, picioarele, degetele, nu păream să fiu rănit în vreun

¹ Formațiune militară germană din ultima fază a celui de-al Doilea Război Mondial, compusă din toți bărbații în putere de la 16 până la 60 de ani (n.red)

fel, starea mea fizică era îmbucurătoare, eram probabil perfect sănătos, dacă făceam abstracție de durerea de cap, chiar și tremurul mâinii părea să fi dispărut. M-am studiat. Eram îmbrăcat, purtam uniformă, haina soldatului. Era cam murdară, chiar dacă nu foarte tare, așadar, nu fusesem îngropat în pământ. Aveam pe uniformă ceva pământ, dar și firimituri de biscuiți ori prăjituri. Materialul hainei mirosea puternic a benzină, poate neofalină, dar asta probabil pentru că Eva încercase să îmi curețe uniforma, dar cred că turnase cam multă neofalină, ai fi putut să crezi chiar că turnase o canistră întreagă peste mine. Eva nu era aici și nici cabinetul meu nu părea să fie prin preajmă. Tocmai mă scuturam cum puteam mai bine de mizeria de pe haină, de pe mâneci, când am auzit o voce.

– Hei, bătrâne! Trage și tu un șut!

– Ei, ce fel de tataie mai e și ăsta?

Probabil că lăsam impresia de neajutorare, cei trei *Hitlerjungen* observaseră foarte bine acest lucru. Terminaseră cu fotbalul și se apropiau respectuoși, ceea ce era de înțeles, căci a-l întâlni pe Führerul Reichului German pe un maidan folosit pentru sport și oțelire corporală, între margarete și păpădii, reprezenta chiar și pentru un tânăr imatur o schimbare neobișnuită a cursului zilei, astfel ceata de băieți, dornici să ajute, veneau cu pas iute de ogar. Tineretul este viitorul nostru!

Băieții se adunară în jurul meu, păstrând o oarecare distanță, mă studiară, apoi cel mai mare dintre ei, probabil conducătorul detașamentului, mi se adresă:

– Care-i treaba, moșule?

Cu toată îngrijorarea, nu am putut să nu observ lipsa Salutului German. Sigur, formula deosebit de lejeră de adresare, încurcarea termenilor de „moșule“ și „Führer“ se puteau datora surprizei de a mă întâlni și, într-o situație mai puțin derutantă, chiar ar fi provocat involuntar voioșie, așa cum sub focul nemilos din tranșee se fac cele mai bizare farse, însă, cu toate astea, în situații neobișnuite soldatul trebuie să facă dovada unor anumite automatisme, acesta este și rostul

disciplinei militare – dacă lipsesc aceste automatisme, atunci toată armata nu mai face nici cât o ceapă degerată.

M-am ridicat în picioare, nu prea ușor, se pare că zăceam întins acolo deja de ceva vreme. Cu toate astea, mi-am netezit haina și m-am curățat cât de bine am putut pe pantaloni. Apoi mi-am dres glasul și l-am întrebat pe conducătorul detașamentului:

– Unde e Bormann?

– Cine mai e și ăsta?

Era de neconceput.

– Bormann! Martin!

– Nu cunosc.

– N-am auzit.

– Cum arată tipul?

– Ca un *Reichsleiter*, ce mama naibii!

Ceva nu era deloc în regulă aici. Mă aflam evident tot la Berlin, dar se pare că fusesem deposedat de întregul aparat guvernamental. Trebuia să mă întorc urgent în Bunkerul Führerului și era cât se poate de limpede că tinerii de față nu îmi puteau fi de prea mare folos în sensul acesta. Mai întâi, trebuia să aflu drumul. Maidanul ăsta pe care mă aflam ar fi putut fi oriunde în oraș. Dar nu trebuia decât să ies în stradă că în timpul acestui armistițiu, care dura, se pare, de ceva vreme, sigur erau destui trecători, oameni ai muncii sau birjari care să-mi indice drumul.

Probabil că nu păream suficient de neajutorat pentru tineretul hitlerist, băieții îmi dădeau impresia că ar fi dorit să-și reia jocul de fotbal, în orice caz cel mai mare se întoarse spre camarazii săi și astfel am reușit să-i citesc numele brodat de maică-sa pe tricoul extrem de colorat.

– *Hitlerjunge* Ronaldo! Care-i drumul spre stradă?

Reacția a fost cam slabă, trebuie să spun că, din păcate, trupa aproape că nu mi-a dat atenție, unul din cei doi mai mici arătă din mers spre un colț al terenului, unde, după o studiere mai atentă, am constatat că exista o deschidere. Mi-am făcut o notă mentală, ceva

în sensul „Să-l demit pe Rust“ sau „Să-l elimin pe Rust“; individul era în funcție din 1933, iar în domeniul educației nu e loc pentru o astfel de neglijență nețărnută. Cum ar putea un tânăr soldat să găsească drumul victoriei spre Moscova, spre inima bolșevismului, dacă nu își cunoaște nici măcar comandantul?!

M-am aplecat și mi-am ridicat cascheta, apoi am pornit cu pas hotărât în direcția indicată. Am dat un colț, apoi a urmat o alee îngustă printre ziduri înalte, la capătul căreia se vedea lumina străzii. O pisică sfioasă își făcu loc pe lângă mine, strecurându-se pe lângă zid, era tărcată și cam neîngrijită, am mai făcut patru, cinci pași și am pășit în stradă.

Mi s-a tăiat răsuflarea la vederea beției de lumină și culoare.

Mi-am amintit că ultima oară văzusem orașul destul de cenușiu și prăfuit, de asemenea peste tot erau munți de moloz și dărâmături. Dar în fața mea nu vedeam nimic din toate astea. Ruinele dispăruseră ori fuseseră îndepărtate cu grijă, iar străzile curățate. În schimb, pe marginea străzilor se aflau parcate numeroase mașini colorate, probabil automobile, dar mai mici, chiar dacă în proiectarea lor se putea recunoaște clar influența uzinelor Messerschmitt, care le dădea un aer foarte progresist. Casele erau frumos zugrăvite în diferite culori care îmi aminteau de acadelele din copilăria mea. Trebuie să recunosc că mă luase un pic amețea. Privirea mea căuta o imagine familiară, am văzut o bancă ponosită pe fâșia de iarbă verde dincolo de carosabil, am făcut câțiva pași și nu-mi e rușine să spun că probabil păream destul de nesigur pe picioare. Am auzit un țârâit, scrâșnet de cauciucuri pe asfalt, apoi cineva a zberlat la mine:

– Auzi, tataie, ce faci, ești chior?

– Îmi... îmi cer scuze, m-am auzit rostind, speriat, dar și ușurat în același timp.

Lângă mine se oprise un biciclist, a cărui imagine îmi era de două ori familiară. O dată era limpede că mai eram încă în război, și

apoi purta o cască de protecție plină de găuri, destul de deteriorată în luptă.

– Pe unde umbli așa aiurea?

– Îmi, scuze... trebuie să mă așez.

– Mai bine du-te și te culcă. Și dacă se poate, pentru totdeauna!

M-am salvat pe bancă, probabil că eram destul de palid când m-am așezat. Nici acest tânăr nu dăduse semne că m-ar fi recunoscut. Nici el nu a folosit Salutul German, iar reacția lui fusese atât de banală de parcă s-ar fi lovit de un trecător oarecare. Această delăsare se pare că se practica pe scară largă: un domn mai în vârstă trecu pe lângă mine dând din cap dezaprobator, o doamnă mai rubicondă, cu un cărucior futuristic pentru copii – alt element familiar, dar care nu dădea vreo speranță situației fără ieșire în care mă aflam. M-am ridicat și m-am apropiat de ea încercând să par cât mai sobru.

– Îmi cer scuze, s-ar putea să vă surprindă întrebarea, dar ați putea să-mi indicați cel mai scurt drum spre Cancelaria Reichului?

– Sunteți de la Stefan Raab?

– Poftim?

– Sau de la Kerkeling? Unul de la Harald Schmidt?¹

Probabil că din pricina nervozității am apucat-o impulsiv de braț.

– Adunați-vă, femeie! Ca membră a poporului aveți niște obligații! Ne aflăm în război! Ce credeți că va face rusul cu dumneavoastră, dacă ajunge aici? Credeți că rusul o să se uite la copil și o să zică: „O, ce fată germană tânără și apetisantă, dar de dragul copilului o să-mi țin instinctele în pantaloni?“ Continuitatea poporului german, puritatea sângelui, supraviețuirea omenirii sunt în joc în momentele astea, în zilele astea, vreți să vă asumați în fața istoriei sfârșitul civilizației, doar pentru că, în îngustimea minții dumneavoastră, nu sunteți în stare să-i indicați Führerului Reichului German drumul spre cancelaria sa?

¹ Moderatori și gazde ale unor emisiuni de divertisment foarte populare în Germania (n.tr.)

Nici n-am fost prea surprins că nu am reușit să-i smulg femeii nicio reacție. Idioata își trase brațul din mâna mea, mă privi uluită și făcu cu mâna câteva mișcări circulare între capul ei și al meu, un gest evident depreciativ. Era de netăgăduit: totul scăpase de sub control. Nu mai eram tratat ca un conducător de oști, ca *Reichsführer*. Băieții de la fotbal, domnul mai în vârstă, femeia cu căruciorul – nu putea fi doar o coincidență. Următorul meu impuls a fost acela de a chema organele de siguranță, pentru ca acestea să restabilească ordinea. Dar m-am abținut. Încă nu știam suficient de multe despre situația mea. Aveam nevoie de mai multe informații.

La rece, mintea mea metodică recapitulă situația de fapt. Mă aflu în Germania, eram la Berlin, chiar dacă acesta nu mi se părea familiar. Această Germanie era diferită, nefamiliară, dar în multe privințe îmi amintea de Reichul atât de bine-cunoscut mie: mai existau bicicliști, existau automobile, așadar, existau probabil și ziare. Am aruncat o privire în jur. Într-adevăr, sub banca mea se afla ceva care aducea cu un ziar, dar era un tipar foarte costisitor. Ziarul era color, nu-l știam defel, se numea *Media Markt*, nu-mi aminteam absolut deloc să fi aprobat așa ceva, iar eu nu aș fi aprobat niciodată așa ceva. Informațiile din ziar erau de neînțeles, am început să mă enervez de cum era posibil ca într-o perioadă de penurie de hârtie să se irosească iremediabil prețioase resurse din avuția poporului pe astfel de bazaconii. Funk¹ putea să se aștepte la o morală zdravănă, de îndată ce ajungeam din nou la biroul meu. Dar acum aveam nevoie de știri pe care să mă pot baza, un *Völkischer Beobachter*, un *Stürmer*, m-aș fi mulțumit pentru început chiar și cu un *Panzerbär*. Într-adevăr, destul de aproape se afla un chioșc și chiar de la distanța asta se putea vedea că avea o ofertă generoasă. Ai fi putut crede că ne aflăm în cea mai profundă și mai leneșă pace! M-am ridicat nerăbdător. Pierdusem deja prea mult timp, acum era nevoie să restabilesc rapid ordinea. Trupa avea nevoie de noi

¹ Walter Emmanuel Funk (1890–1960), ministru al economiei în timpul celui de-al Treilea Reich (1937–1945) (n.tr.)

ordine, poate că mă dăduseră deja dispărut. Am pornit cu pas iute spre chioșc.

De la o primă privire atentă, am putut culege informații interesante. Pe panoul exterior erau agățate multe publicații viu colorate, în limba turcă. De bună seamă, recent veniseră mulți turci. Era posibil ca în intervalul în care fusesem inconștient să-mi fi scăpat o perioadă mai lungă în care foarte mulți turci sosiseră la Berlin. Asta era remarcabil. Până la urmă, turcul, de altminteri un ajutor fidel poporului german, rămăsese, în ciuda unor eforturi considerabile, mereu neutru și nu fusese convins să intre în război de partea Reichului.

Dar acum, se pare că în absența mea, cineva, probabil Dönitz, îl convinsese pe turc să ne susțină. Iar atmosfera mai degrabă pașnică de pe stradă mă făcea să cred că intervenția turcească aduse cu sine chiar o schimbare decisivă a cursului războiului. Eram uimit. Desigur, îl respectasem mereu pe turc, dar nu-l credeam în stare de atari performanțe, pe de altă parte, nici nu putusem urmări în detaliu dezvoltarea țării din lipsă de timp. Reformele lui Kemal Atatürk trebuie să fi dat țării un impuls de-a dreptul senzațional. Părea să fie miracolul de care își agățase și Goebbels mereu speranțele. Pe loc inima mi s-a umplut de o incandescentă încredere. Meritase să nu renunț eu, să nu renunțe Reichul nici în ceasul celei mai profunde bezne, la credința în victoria finală. Patru, cinci publicații turcești diferite, colorate erau dovada de netăgăduit despre această nouă axă de succes Berlin-Ankara. Acum, că grija mea cea mai mare, cea cu privire la bunăstarea Reichului fusese ostoită într-un mod atât de surprinzător, trebuia doar să mai aflu cât timp pierdusem în acea stare stranie de inconștiență pe terenul viran dintre case.

Völkischer Beobachter nu se zărea nicăieri, probabil că se epuizase, de aceea am aruncat o privire spre următorul ziar care mi se părea mai familiar, un așa-numit *Frankfurter Allgemeine Zeitung*. Mi se părea nou, dar în comparație cu celelalte care atârnavu acolo

m-a bucurat scrisul familiar al titlului de pe prima pagină. N-am pierdut vremea citind știrile, ci am căutat data.

Acolo scria 30 august.

2011.

M-am holbat uluit la dată. Nu-mi venea să cred. Mi-am îndreptat privirea spre alte ziare, *Berliner Zeitung*, și acesta dotat cu o scriere impecabilă, germană, și am căutat data.

2011.

Am smuls ziarul din suport, l-am deschis și am dat prima pagină. Apoi următoarea.

2011.

Am observat cum cifra începe să-mi joace prin fața ochilor, aproape în ciudă. Se mișcă încet spre stânga, apoi mai repede spre dreapta, apoi și mai repede înapoi, mai că se legăna, așa cum le place maselor populare să se legene în corturile de bere. Ochiul meu încercă să o urmărească, dar apoi ziarul îmi alunecă din mâini. Am simțit cum mă aplecam, am încercat zadarnic să găesc un punct de sprijin la celelalte ziare de pe raft, m-am agățat de diverse foi și am alunecat pe jos.

Apoi mi s-a întunecat privirea.